

ни разлог за путовање у Европу био би: полетети право у Ницу и друмом у Ванс. Довољан разлог, с тим што је наша финансијска ситуација ове године нешто лошија. Осим тога, надам се да ћу вас видети идуће године. Изашла ми је дебела књига **Историја полске књижевности** на енглеском, коју ћете ускоро добити. Ако Витолд закључи да сам умоболан, можеш му објаснити да се школске и универзитетске књиге добро продају, са чиме рачунам и да ће (надајмо се) финансирати наше путовање. Иначе, прича се да сам урадио добар посао. Тако мисли и мој издавач (Macmillan).

Тренутно — ауто и нада да ћемо нешто открити. Ја сам већ открио: полиција ме је зауставила, јер сам возио 80 миља, а допуштена је брзина 65 миља, због чега сам платио 24 долара казне. Јанка је тријумфовала. Каже да је то једини начин да престанем да лудујем. У поверењу: путује да би се прекинуло с рутиним и са задовољством вратило спокојном животу.

Рита, грлимо вас, а сада порука за Витолда.

Драги Витолде,

Венчање још није изашло⁶¹. Ј. Кот, који је био овде пре неколико дана, јавио ми је телефоном да је Грове Пресс наручио од њега увод за **Венчање**. Такође је рекао да си морао да се вежеш за ту фирму, чија је специјалност Sex-Revolution. Односно, да те на тржишту третирају снововски.

Нажалост, морам да Ти кажем да су моји напори у вези Тебе били безуспешни⁶². Односно, може се још нешто догодити, али већина аргумената иде у прилог томе да неће. Веома ми је жао, јер у овом тренутку немам ниједну другу идеју. Европа је тако шкрта, а цела Америка усмерена на унутрашње ствари, чак су некакви фондови за Чехе условљени тиме да морају доћи да предају на овдашњим универзитетима. На тренутке мислим да су универзитети лудило и да је Мао у праву када више образовање сматра каприцом. 8 милиона студената у Америци! Односно, 7 900 000 полуинтелектуалаца. У Кини у фризерској радњи је запослено 20 радника, а у Америци 2. С обзиром на аутоматизацију и побољшање привреде мора бити више студената. Међутим, Мао ће убрзо бити светац (?) целе Латинске Америке. Није истина, не верујем да попушташ. Уместо да пишеш, само губиш време на трговачка писма.

Од срца Те грлим

Чеслав

Умро је Хласко. Највероватније извршио самоубиство у Минхену⁶³.

Избор и превод: Бисерка Рајчић

СТРАТИШТЕ

*Преостао само видиковал: видика више нема: рушевије
Попнеш се високо и доминираш ничему
Завоје ручно израђујемо: разбој је детаљно нем
Игралиште је уредно засађењо авиобомбама*

*Људи се баве геометријом: састављају кров и подрум
Нема више паралелних игара: остале само грубе
Нема више игара: зна се: прст, нишан, ороз, руда у глави
Изамеђу подрума и крова провидне пароле и пејсаж*

*Кроз призор дневни ружно се провиди нацрт сутрашњег
С видиковца посматрамо поплаву бесмисленог
Збрку прогласимо за смисао у недостатку циљева
Игралиште се претвори у стратиште: Како се вратити*

Зоран Славић

ЛЕТО ПРЕД РУЖНУ ЈЕСЕН

*Као да смо знали да нам тенкови не слуте добро
Детелином смо се прекрадали складишту дуге
Ко би веровао књигама у времену слика
У врелини ноћи одјек бубњева: колоне. Вести*

*Само ретки су приметили: музеји се спремају и празне
Лето се усијава. Трубе. Сваки дан трубе и свеће
Уберем зелену јабуку јесен да спреман дочекам
Доцкан просторији прича: изневерени мрак прети*

Као да је лето знало да на јесен гусенице слећу

Зоран Славић

ПРИМИРЈЕ КО ЗНА КОЈЕ

*Они што су плен данима развличили буду незадовољни
Неки их ометају у преношењу знамења: други плачу
У повратку их сачека гомила говорника и психијатар
Ми их са обале посматрамо као грубе људе са екрана*

*Реч примирје некако да прогутамо и одложимо трајно
Тамо не сувише далеко још се цртају минска поља
Горки светионик равнину плаши двострукошћу лица
Враћају се људи: Препознајемо браћу и сопствени бол*

Још не показујемо знаке прибраности: Птице више нема

Зоран Славић

ОБАЛЕ С ПРЕВИШЕ РАЗМАКА

*Искушавали смо ђавола: Размицали превише обале
Из жеље за кровом погрешно искорачили у будуће
Почели да отичемо у прошлост као некад море*

Зоран Славић

*Панонско небо нас гледа и прежива остатак вечног
Зна да носимо прах смрти на глави
Госте никако да испратимо: Време сетве је истекло*

*Дозивамо се накнадно: Залуд јер обале су одбегле
Средином воде провидна лађа ураћа у батру
С обе стране залудно сопствене сенке спаљују*

*Покушамо да схватимо. Да прекопамо. Да засадимо
Гости су отишли: У кући нам оставили промају
На кров заборавили. Плуг истошили. Воду проклели*

Преостало нам једино размак којим се отиче

Зоран Славић

ПОКРИВЕН ИСТОРИЈОМ

*Од непогоде решим у историју да утекнем
На прозивке дана упорно одговарам цитатима
Савремене замке тумачим одлежалим мудостима
Ипак: На путу за Микену војна полиција се испречи*

*Кажем: идем у долину вучјих зуби код пророчица
Људи контролисаног сна презриво ме одмере
У рукавицу потпуно нашем бесни рат: Одговоре
Историја и логика биће можда важне када победимо*

*Видим како неписмене наоружавају: Писмене саслушавају
Мени у коферу труне Јонско море: реком лешиви стижу
Као да је чудовиште уз Минотаура прескочило време
Док ми униформу облаче говорим лирику Итаке*

*Тебе ће историја да сачека: Подсмешљиво веле
Молим их да пошаљу дописницу Тукидиду и мајци
Сутра се увежбава десант на село са таоцима
Два се времена мимолазе: Мене ни у једном нема*

*Прекратка ми историјска кабаница: провирују минска поља
Ко ме ли ће пре стићи дописница*

Зоран Славић

ВРАЋАЊЕ

*Загазиш срамно у граничне пределе завичаја
После седамнаестог пуцња све их закопају*

*Скелети бившег света испунили џепове и часновник
Приказују нам успорене филмове поубијаних статиста
У прекопавању завичаја трулеж херојски превазиђе ведрину*

*Сличност с бившим светом мами пролазнике и зависнике
У глави завичаја рупа: празнина се теши историјом
Азбуку коју памтиш зловоља изједа одмах иза раскришћа*

*Преостане свраб што квари између јесени и пролећа
Завичајем и даље теку реке, а јутра ипак свиђу*

Зоран Славић